

REDACȚIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Vizitațiuni canonice.

Un obicei frumos, moștenit din timpul de înflorire al bisericii creștine, este ca episcopii instituți de Duhul Sfânt pentru conducerea bisericii, să-și cerceteze cât mai des credincioșii, și cunoscând durerile, neajunsurile și dorințele lor, să le deie învățăturile și sfaturile de lipsă. Acesta a fost în trecut și este în măsură și mai mare în zilele noastre, rostul vizitațiunilor canonice.

Veacul în care trăim e caracterizat ca veacul luminii, pentru progresele mari ale științei. E regretabil însă, că nu se poate afirma aceasta în ce privește întărirea credinței și a religiosității. Ba se poate spune hotărât, că astăzi s'a format un curent cu totul contrar religiei în general. Indiferentismul religios, necredința și desfrâul, aceste burueni veninoase, încep a încolți în inimile multora și dacă nu se vor lua măsuri grabnice contra lor, vor prinde rădăcini tot mai adânci. E vorba deci de lupta pentru salvarea idealului creștin și de combaterea spiritului anticreștin, în orice formă s'ar manifestă.

În lupta aceasta dintre credință și necredință, rolul principal — de sine înțeles — trebuie să le revie următorilor nemijlociți ai apostolilor Domnului, episcopilor. Când turma e bântuită de lupi răpitori, episcopii ca păstori credincioși, trebuie să stea la pază și după cuvintele Mântuitorului, să fie gata a-și da și sufletul pentru oi. E drept că poporul nostru nu s'a molipsit încă în măsură mai mare de duhul vremii, ci precum în trecut, așa și astăzi este credincios legii străbune, pentru care cu drag a adus și aduce jertfe mari. Simțul religios al poporului e sănătos, dar nu e de ajuns să constatăm acest fapt, ci trebuie să lucrăm într'acolo, ca religiunea la poporul nostru să nu fie numai sentiment, ci să se prefacă în convingere tare și neclătită.

Când se va ajunge acest lucru, atunci sectarii de diferite nuanțe înzădar vor da asalt contra credinții curate a poporului, căci aceea va fi apărută de zidul puternic al convingerii religioase. Între credincioșii bisericii noastre ort. române încă s'au vârit niște sectari, cari cu vorbe lingușitoare îi abat pe cei slabi de înger dela credința adevărată. Pentru noi deocamdată acesta e dușmanul cel mai apropiat și

care trebuie combătut și împedecat, să nu cucerească teren. Armele cele mai puternice în lupta aceasta sunt vizitațiunile canonice ale arhierilor.

Celce a urmărit cu atențiune evenimentele din dieceza Aradului s'a putut convinge, că Preasfinția Sa Dl episcop Ioan I. Papp a îmbrățișat cu deosebită căldură această parte — foarte grea — a demnității de arhieru. În timpul relativ scurt de păstorire, a străbătut aproape întreaga dieceză, necruțând jertfă nici osteneală, numai să-și vadă credincioșii, să le deie duh din duhul său și să-i facă părtași de deosebita bucurie de a primi învățături și sfaturi dela capul diecezei.

În zelul său pentru casa lui Dumnezeu, zilele trecute iar și-a părăsit reședința, ca timp de o săptămână întreagă să facă drumul greu al apostoliei până la marginile diecezei, pe locurile unde n'a mai străbătut picior de episcop, instruind și îndemnând în tot locul poporul, prin învățături și sfaturi, la viață cu adevărat creștinească, să fie creștini nu numai după credință, ci și după fapte.

Despre vizitațiunile recente dăm următorul raport :

Conform programului stabilit și comunicat de mai înainte celor interesați, a plecat din Arad în 27 maiu a. c. însoțit fiind P. S. Sa de protopopul Șiriei Mihail Lucața, diaconii Cornel Lazar, dr. Lazar Iacob și ceteful Ioan Cioară. La gara din B.-Șebiş P. S. Sa a fost întâmpinat de preotul Augustin Mihulin, care s'a alăturat suitei. Asemenea s'au alăturat și toți ceilalți preoți din comunele prin cari a trecut P. S. Sa.

La gara din Almaș P. S. S. a fost întâmpinat și bineventat din partea protopretorului cercual Bolyós și protopresbiterul Hălmagiului Cornel Lazar, încunjuțați de un frumos număr de intelectuali și credincioși din diferitele comune veniți anume pentru întâmpinarea ilustrului oaspe. De aici urcând P. S. Sa trăsura, în frunte cu un frumos banderiu, a trecut prin comunele Crocna, Holt, Iosaș, Iosașel și Gurahonț a căror preoți împreună cu adm. protopresb. al Butenilor Iuliu Bodea s'au atașat suitei P. S. Sale. Afară de credincioșii acestor comune, cari atât la hotare cât și în comune l-au întâmpinat cu banderiu de călăreți și cu arcure de triumf, l-au mai întâmpinat și poporul credincios din comunele mărginașe Dieci și Feniș îmbrăcați și aceștia sărbătorește, ca semn al devotamentului și cinstei față de înaltul arhieru. În drumul prin comune P. S. Sa întru urale de „Să trăiască“ a fost petrecut de nenumărate suflete, călăreți și căruțe, bineventat și întâmpinat fiind pretutindenea în hotarele comunelor de autoritățile civile iar înaintea sfintelor biserici de cătră preoții locali, încunjuțați de poporul

credincios, dornic de-ași vedeă păstorul sufletesc. La toate bineventările P. S. Sa a răspuns cu căldură și cu iubire părintească. În fiecare biserică în care a intrat, după un serviciu scurt, îngenuchind a cetit rugăciunea de deslegare, după care urcând amvonul a combătut relele constatate, a repețit învățăturile date prin pastoralele sale și ca să ajungă la o stare mai mulțămitoare, i-a îndemnat să pună mai mare preț pe creșterea și luminarea lor și a fiilor lor, și spre acest scop, să nu cruțe nici o jertfă; să fie cu credință cătră tron, cu alipire cătră patrie; să iubească lumina, adevărul și dreptatea; să sporească în credință, dragoste și nădejde și peste tot: să-și împlinească datorințele cătră Dumnezeu, cătră sine și cătră deaproapele.

La 2 ore d. a. s'a luat masă comună la Gurahonț, la care pe lângă suita P. S. Sale a participat toată inteligența din localitate consumându-se bucate de post, conform dispozițiunii de mai înainte a P. S. Sale, fiind zi de Vineri.

După prânz P. S. Sa cu întreaga-i suită a cercetat instalațiile fabricii de cement, iar cu trenul de 5 a continuat calea spre Hălmațiu. În cursul drumului la toate gările a fost întâmpinat de mult popor iar la gara din Ciuciu la apropierea trenului, direcțiunea minelor de piatră, la întâmpinat cu salve de trăsuri. Pe peronul gării la întâmpinat protopretorul cercual lului Lovich, felicitându-l din prilejul misiunii apostolice ce o face P. S. Sa pe teritorul cercului încredințat conducerii sale. La gara din Hălmațiu la întâmpinat în numele parohiei dl avocat dr. Teodor Papp încunjurat de un frumos număr de credincioși, pe fețele cărora se vedeă expresia fericirii și mândriei că pot avea în mijlocul lor pe arhiereul și părintele lor sufletesc de mult dorit. De aici, în frunte cu un mare banderiu, înaintând spre oraș, a intrat în sfânta biserică, unde a dat mulțumită lui Dumnezeu, că a ajuns în pace să-și vadă acești credincioși și n'a întrelăsat a le ține o cuvântare potrivită însemnătății zilei. De aici a fost petrecut între urările de bine ale credincioșilor la locuința protopresbiterului Cornel Lazar, unde s'a găzduit pe tot timpul petrecerii sale în acest protopresbiterat.

Sâmbătă dimineața a plecat P. S. Sa cu trenul la Pleșcuța, unde a făcut utrenia, de aici la Guravăi, unde a sfințit biserica zidită cu multă jertfă din partea poporului credincios al acestei comune. După mărețul act și săvârșirea sf. liturgii, s'a luat prânzul în grădina bisericii într'un cort alcătuit din crengare. Aici am fost martori unui lucru mai mare dar cu atât mai semnificativ, că poporul în bucuria și mulțumirea lui, contribuind fiește carele din prisosul bunătăților sale, ș'a aranjat, la distanță cuviincioasă, paralel cu masa la care prânzea arhiereul, o masă comună, la care a luat parte comuna întreagă, începând dela tânăr până la bătrân, nelipsind dintre ei doar' nici bolnavii, iar P. S. Sa în nemărginita-i dragoste și spre întărirea legăturii, a cerut să i-se aducă și lui din mâncarea pregătită de cătră feciorii lor — foști cândva bucătari la miliție.

După masă P. S. Sa a plecat la Aciuța, despre credincioșii cărei comune aflând P. S. Sa că cu orice preț vreau să se subtragă dela susținerea școlii confessionale, n'a întrelăsat ai muștra aspru pentru acest păcat contra neamului și a bisericii, ba în mâhnirea inimii sale a provocat și sentimentul copiilor, ca și ei să roage pe părinții lor, doar' le vor înmăia inimile împetrite ca astfel să-i ferească de băta pribegiei și a cerșitoriei, întonând P. S. Sa că părinții, cari nu se îngrijesc de cultivarea fiilor lor prin școală, aceia nu merită numele de tată și mamă nici să fie pomeniți în rugăciunile fiilor lor.

De aici cu trenul de seara a reîntors P. S. Sa la Hălmațiu.

Dumineca a treia zi, în ziua Rusaliilor a plecat cu cer senin spre comuna Tisa, unde ajuns la poalele dealului, s'au slobozit izvoarele ceriului care poporul a primit-o ca un deosebit dar ceresc P. S. Sa și aici ca în tot locul, a ascultat serviciul de dimineață, început dejă, a cetit rugăciunea deslegării, a dat învățături trebuincioase referințelor locale. De aici s'a reîntors la Hălmațiu, pentru a pontifica sf. liturgie. La acest serviciu s'a atașat suitei P. S. Sale P. C. Sa Roman R. Ciorogar, protopopul Zărândului Vasilie Demian, anume venit să iee informațiuni pentru ziua viitoare, diaconul Enea Joldea și câțiva preoți din jurul Hălmațului. În decursul sf. liturgii P. S. Sa a hirotonit întru diacon pe absolventul de teologie Partenie Mirza, ales preot pentru comuna Petriș, iar la finea serviciului a ținut poporului o frumoasă cuvântare îndemnându-l, să tragă învățături din însemnătatea sfintei prăznuiri de azi.

După ieșirea din biserică P. S. Sa a primit onorurile autorităților civile și a diferitelor confesiuni, în urmă apoi a făcut văzute frunțașilor. La masa comună s'au rostit mai multe toaste. Seria a început-o P. S. Sa închinând întru sănătatea M. Sale Regelui apostolic, iar protopopul tractual Cornel Lazar pentru P. S. Sa.

După masă, deși timpul eră nefavorabil, începuse adecă să ploaie binișor, P. S. Sa a plecat la Hălmațel, unde după cetirea rugăciunii de deslegare și după rostirea unei cuvântări potrivită referințelor locale, a reîntors iarăși la Hălmațiu.

Luni a patra zi, P. S. Sa a plecat cu motor separat spre Brad, ca să cerceteze gimnaziul frecventat și de fiii diecezei Aradului, îndeosebi de cei din părțile Hălmațului, a căror comune încă contribuie la susținerea aceluia focal de cultură.

În cale, prima stațiune a fost comuna Ociu. La aceasta gară au ieșit întru întâmpinarea iubitului arhiereu poporul credincios din aceasta comună în frunte cu păstorul lui, deasemenea a fost întâmpinat P. S. Sa de mult popor, în frunte cu patru preoți din comunele mărginașe și la gara din Vața-de-jos unde P. S. Sa a aflat de bine să cerceteze și sfânta biserică. După un mic serviciu și cetirea rugăciunii de deslegare, într'o cuvântare aleasă P. S. Sa arată foloasele ce rezultă din creșterea religioasă-morală îmbinată cu iubirea luminei, adevărului și a dreptății.

De aici a continuat calea spre Brad. Cea dintâi stațiune pe teritorul arhidiecezei este comuna Birtin, unde P. S. Sa a fost întâmpinat și bineventat de cătră Vasilie Demian protopopul Zărândului, încunjurat de preoții comunelor mărginașe și un frumos număr de credincioși veniți spre a vedeă și salută arhiereul diecezei vecine. Tot asemenea a fost întâmpinat și salutat la gările Lunca, Tebea și Mestecăn. La gara din Baia de Criș a fost bineventat din partea protopretorelui A. Gligor. Ajunși la gara din Brad, P. S. Sa a fost plăcut atins prin întâmpinarea ce i-s'a făcut din partea corpului profesoral și a întregii tinerimi școlare, în frunte cu directorul gimnaziului Cornel Albu. În oraș sub poarta de triumf l'a bineventat preotul Petru Rimbaș și nu numai ca pe oaspele așteptat, dar și ca pe arhiereul eparhiei vecine, despre care știă oficios, că are autorizare de a servi sf. liturgie și a țineă poporului cuvântare și în numele Exelenției Sale I. P. S. Dlu Arhiepiscop și metropolit Ioan Mețian. După aceste întâmpinări între urările nesfârșite de „Să trăiască“, P. S. Sa a descins la locuința protopopului Vasilie Damian.

În poarta bisericii din deal, P. S. Sa e așteptat de un frumos corp de preoți liturgisitori, toți îmbrăcați în haine de sărbătoare întru cinstea și mărirea sărbătorii, între cari 1 protosinghel, 4 protopopi, 4 preoți și 4 diaconi și încunjurați de un număr neașteptat de credincioși, cum rar ni-s'a dat ocaziune să mai vedem. În decursul sfinteii liturgii, P. S. Sa a hirotonit întru preot pe diaconul Partenie Mirza, iar la sfârșitul liturgiei, P. S. Sa a aflat de bine să țină credincioșilor sub cerul liber o cuvântare izvorită din adevărata-i iubire de arhiereu față de credincioșii bisericii noastre dreptmăritoare.

Dela biserică, P. S. Sa e condus la gimnaziu, unde îl așteptă corpul profesoral, inteligența orașului Brad și modeștii dar simpatici elevi ai acestui focal de cultură. După bineventarea corpului profesoral, și răspunsul dat, P. S. Sa s'a adresat cu cuvinte calde și pline de sentiment către elevii institutului, îndemnându-i la împlinirea datorințelor, creșterea întru frica lui Dumnezeu, dovedind respect și stimă față de profesori, recunoștință față de părinți și mai presus de toate îi îndeamnă să nizuiască a-și nobilită sentimentele, ca astfel să ajungă de cetățeni credincioși ai patriei și fii adevărați ai neamului nostru mult încercat.

La prânzul comun, dat în onoarea P. S. Sale a luat parte toată inteligența din Brad și jur, fără deosebire de neam și confesiune, denotând astfel deosebita dragoste și stimă față de înaltul prelat. La rândul toastelor P. S. Sa a închinat întru sănătatea gloriosului nostru împărat și rege apostolic, iar în rândul al doilea întru sănătatea Exelenției Sale Dlui Arhiepiscop și mitropolit Ioan. Protopopul locului și autoritățile civile întru îndelunga sănătate și viațuire a P. S. Sale.

La oarele 4^{1/2} P. S. Sa a reîntors iarăși la Hălmațiu, însoțit până la gara din Brad de reprezentanții instituțiilor noastre bisericesti-culturale și de către reprezentanții autorităților civile.

Marti a cincea zi, P. S. Sa parăsește Hălmațiu, luând calea cu căruța spre Ciuciu. În marginea comunei P. S. Sa e bineventat din partea notarului comunal, iar înaintea bisericii, în mijlocul unui popor curat, smerit și disciplinat, de către preotul local Nicolau Balta. De aici P. S. Sa a trecut prin comunele Măgulița și Lazuri, în cari comune a fost primit și bineventat din partea preoților locali. În comuna Lazuri P. S. Sa a cercetat sfânta biserică, dând credincioșilor povețele necesare și acomodată referințelor locale.

Din comuna Lazuri însoțit de un mare număr de călăreți și trăsuri a trecut „Dealul mare” și după o preaplăcută și frumoasă călătorie de aproape 2^{1/2} oare la o distanță de 14 km. dela Lazuri, P. S. Sa între nesfârșite urale de „Să trăiască” a fost întâmpinat și bineventat pe teritoriul comitatului Bihorului de către pretorele Vașcăului și arhimandritul-vicar episcopesc Vasilie Mangra, cari veniseră anume spre acest scop, la o distanță destul de îndepărtată, însoțiți de mai mulți membri ai clerului precum și a credincioșilor.

La aceste bineventări P. S. Sa a răspuns cu cuvinte alese dând expresie bucuriei, că cu ajutorul D-lui a putut să ajungă și pe aceste locuri atât de iubite lui, fiind din naștere fiu al acestui comitat. De aici însoțit de un mare număr de călăreți și căruțe a ajuns în comuna Cristior, unde P. S. Sa deși timpul eră înaintat (ora 2 d. a.) a preferat să cerceteze mai întâiu sf. biserică, făcând deslegarea obicinuită și dând poporului povețe folositoare. După biserică P.

S. Sa cu întreaga-i suită a descins la casa preotului local Andreiu Popa, care a servit masă suitei și oaspeților adunați la număr peste 40 persoane.

Din Cristior P. S. Sa a continuat drumul spre Cărpinet, iar de aici spre Vașcău, unde intrând în biserică și cetind în ambele locuri rugăciunea de deslegare a dat poporului sfaturi pentru întărirea vieții creștinești, după cari a descins la protopopul tractual Adrian Deseanu.

Mercuri, a șasa zi, a plecat P. S. Sa la sfințirea bisericii din Lunca. În drum s'a abătut și'n biserică comunei Sârbești, unde deasemenea după o slujbă scurtă și după rugăciunea de deslegare, a ținut credincioșilor din acea comună o cuvântare acomodată trebuințelor vieții lor trupești și sufletești.

La Luncă după sfințirea bisericii, a urmat sfânta Liturgie oficiată de P. S. Sa cu asistența alor 18 preoți. În cuvântarea ținută, P. S. Sa mulțămind poporului pentru jertfele aduse, a combătut relele încuibate la generațiunea mai tinără; i-a îndemnat la păzirea sănătății, la muncă și cruțare precum și la viață religioasă morală și întru frica lui D-zeu.

După toate aceste condus P. S. Sa la locuința preotului, au urmat recepțiunea preoților din tractul Vașcăului, prezenți aproape în număr complet, cărora P. S. Sa punându-le în vedere situația, în care se află biserică noastră și instituțiunile ei, le-a legat la inimă atât împlinirea cu conștiință a sfintelor servicii preoțești cât și a datorințelor încopciate cu chemarea lor pastorală de a lucra pe toate terenele și cu toate mijloacele la cultivarea și deșteptarea poporului ca să poată lupta cu mai mult rezultat contra ispitelor și greutăților vieții. Cu ocaziunea aceasta P. S. Sa a aflat de bine, că'n fața preoților să *distingă cu brâu roșu pe Dl Gheorghe Tulbure, referentul senatului bisericesc dela Cons. din Oradea-mare.*

La masa comună aranjată în localitățile frumoase ale școlii profesionale, șirul toastelor la început P. S. Sa pentru îndelunga sănătate a gloriosului nostru rege apostolic, iar pentru P. S. Sa s'au rostit toaste din partea alor 3 persoane.

Dela Luncă P. S. Sa a reîntors la Vașcău, de unde Joi dimineața a șeptea zi s'a întors la reședința sa, percurgând linia Vașcău-Beiuș-Oradea-Ciaba, ajungând acasă la Arad după prânz la oarele 4.

În cursul reîntoarcerii a fost întâmpinat la intrarea în protopopiatul Beiușului din partea parohienilor din Drăgănești în frunte cu parohul lor totodată adm. protopresbiteral, care l'a însoțit până la marginea protopopiatului. La Beiuș a fost bineventat din partea credincioșilor în frunte cu comitetul parohial și parohul locului, nu altcum de elevii internatului în frunte cu rectorul lor. Asemenea a fost întâmpinat la gara din Rogoz de către mai mulți preoți și creștini din comunele învecinate.

Abia reîntors Joi sara din vizitațiunea aceasta lungă, obosit cu trupul dar nu și cu sufletul, P. S. Sa pleacă a 3-a zi în dimineața din 6/19 l. crt. la comuna Șicula, ca Sionul măreț, renovat de credincioșii fruntași al comunei de pe Crișul alb, să-l predee destinațiunei sale sfinte. Prea sfinția Sa a plecat din Arad dimineața însoțit de P. C. Sa arhimandritul Augustin Hamzea, diaconii: Cornel Lazar, Dr. Lazar Iacob și cetețul Ioan Cioară. La gara din Pâncota, P. S. Sa e întâmpinat și bineventat din partea protopopului Ioan Georgea însoțit de d-nii Dr. T. Burdan și Dr. Sever Barbura avocați în Boroșineu. În gara din Boroșineu P. S. Sa e întâmpinat de mult popor în frunte cu președintele comitetului parohial Dl George

Feier, care-l binevintează în numele poporului credincios din aceasta parohie. Administrația e reprezentată prin protopretorul Borsos Géza, interpretul autorităților civile. În calea spre Șicula, P. S. Sa cercețează biserica din B.-Ineu, unde conform uzului după o scurtă slujbă și rugăciune de deslegare, ține credincioșilor din aceasta comună o cuvântare plină de învățături creștinești morale.

Ajuns P. S. Sa în Sicula, sub poarta triumfală, e bineventat din partea țaranului Avram Borcuța, condus fiind apoi la casa preotului Iustin Monța, de unde l-au condus preoții cu litie la biserică. După sfințirea bisericeii și săvârșirea sfântei liturgii, P. S. Sa a ținut poporului credincios o vorbire foarte acomodată, îndemnându-l la susținerea credinței strămoșești, iubirea de aproape și conzervarea limbei și a obiceiurilor bune, moștenite din moși strămoși.

Incheiu acest raport destul de defectuos cu dorința ca bunul D-zeu să deie P. S. Sale sănătate și zile îndelungate, să poată sfinți încă multe biserici și să poată lucra încă mult pentru binele bisericii și a neamului nostru mult încercat.

Adunarea societății ortodoxe naționale.

Acum un an, în ziua înălțării domnului nostru Isus Hristos la ceriuri, doamnele din înalta societate bucureșteană au înființat „*societatea ortodoxă națională a femeilor române*,” primită cu bucurie din parte tuturor Românilor, credincioși legii noastre strămoșești.

Inființarea societății a fost reclamată, ca o necesitate arzătoare, de o parte de propaganda catolică, devenită prea îndrăzneată cu privire la cucerirea de teren și de suflete, (mai ales de suflete) într-o țară, care a fost, este și va fi pururea ortodoxă, de altă parte de atacurile ce se îndreptau din partea unor oameni fără suflet în contra capului văzut al bisericeii ortodoxe române din regat, în contra I. P. S. Sale Mitropolitului Primat *Atanasie*.

Faptul, că societatea ortodoxă națională a femeilor române a fost îmbrățișată cu multă căldură de toate păturile sociale ale țării românești, dovedește din destul *necesitatea* înființării și a existenței ei; și dela activitatea pe care e chemată a o desvoltă, lumea românească așteaptă mult bine pentru biserică și neam.

Îmbucurător pentru toți Românii ortodocși de de pretutindenea este și trebuie să fie acest pas laudabil al femeilor române bucureștene din motivul, că el formează un bun început, de a purta de grije în viitor și societatea de biserică și așezămintele ei, cum se face aceasta pe alte locuri, și a nu le lăsa toate în sarcina guvernului, în sarcina statului, cum eră mai înainte obiceiul în România.

Va fi bine să se știe, că societatea aceasta ortodoxă națională a femeilor române are peste 70 de comitete, așa numite *parohiale*, în capitala București, și mulțime de filiale în țara întreagă, că a înființat biblioteci poșorale pentru răspândirea culturii religioase morale și a aranjat ținerea de conferențe patriotice religioase. Căci scopul societății este; educerea creștinească și patriotică a generațiilor cari vin. De aceea, între problemele ce le are societatea de rezolvat este și *înființarea unei școli de fete cu internat*, cu educație ortodoxă românească. În scopul acesta societatea a cumpărat deja un imobil, în strada Principatele Unite, cu un preț de peste 200.000 lei și acum organizează o loterie cu losuri în valoare de 600.000 lei, pentru ca acest frumos și însemnat așezământ de cultură românească să poată fi deschis cu începerea anului școlar 1912, deci în Septemvrie anul viitor.

În înțelesul statutelor societatea aceasta ține în fiecare an un *congres anual*, în Noemvrie, când se face dare de seamă despre activitatea societății și despre starea financiară a ei, iar la Rusalii câte o adunare generală, în care se discută propuneri menite să promoveze interesele societății și să înalțe avântul activității ei.

La adunarea generală a anului acestuia, prima dela înființarea societății, a participat multă lume aleasă din București și numeroase delegațiuni din țară.

S'a oficiat întâi, la orele 10 și jumătate, un serviciu divin (doxologia) la mitropolie.

Adunarea generală s'a ținut apoi după amiază la orele 4 în sala mare a Ateneului român, care eră plină de public adunat din toate părțile de țară.

A fost deschisă de către P. S. Sa Arhiereul *Teodosie Ploșteanul*, ca locțiitor al Mitropolitului Primat, cu o cuvântare potrivită, în care P. S. Sa spunea cam următoarele:

Compusă din tot ce are mai ales societatea ortodoxă a femeilor române, simt că mi-se umple inima de bucurie, când văd că se strânge în rândurile acestei societăți tot ce este bun român, pentru apărarea religiei și iubirii de neam. Aceste două idei, religia și iubirea de neam au călăuzit totdeauna pe strămoșii noștri și știm din istorie cum vechii plăeși știau să apere credința și neamul atunci când erau amenințate. Locul plăeșilor de pe vremuri astăzi a fost luat de d-voastră, distinse doamne, atunci când calomniile urăcioase au fost aruncate asupra memoriei ierarhilor trecuți.

P. S. Sa face apoi o dare de seamă a activității societății, așa de rodnică pentru timpul scurt de când este înființată. Societatea are înființate școli froebeliane, 12 biblioteci populare, răspândite prin mahalalele din capitală, și are intențiunea de-a face o nouă școală froebeliană la toamnă. Scopul cel mare al societății este înființarea unui liceu internat pentru fete, a cărui construcție va începe cât de curând pe locul din str. Principatele-Unite.

„În timpul din urmă, spunea P. S. Sa, în toate Duminicile și sărbătorile societatea a ținut să se manifesteze, iar acum de curând a înființat o loterie pentru sporirea fondurilor societății.” În numele I. P. S. Sale Mitropolitului Primat, termină P. S. Sa, „viu a vă comunica adâncile sale mulțumiri și a vă împărtăși dorințele sale pentru prosperitatea societății.”

Se dă cuvântul domnului profesor universitar *Mehedinți*, care rostește o cuvântare frumoasă, cam de următorul cuprins:

„De ani de zile. nori grei apasă asupra bisericii noastre. Protivnicii neamului nostru credeau că o vor putea nimici până în temelie, iar imitatorii obiceiurilor streine credeau, că a sosit momentul să despartă biserica de stat. Atunci o seamă de oameni, după inițiativa d-nei Filipescu și a altor bune românce, s'au constituit într-o societate, pentru apărarea bisericii.

Noi, Românii, vrem să fim fii ai părinților noștri, urmași ai strămoșilor noștri, adorând ceea ce au adorat ei și iubind ceea ce au iubit ei. Ideia dela care a pornit această societate, este nu numai românească, dar și creștină și nu numai creștină, dar și ortodoxă națională. În aceste împrejurări este o fericire, că astăzi se mai găsește un liman pentru cei bântuiți de desnădejde.

Să nu vă temeți nici de ironia scepticilor, nici de cei necredincioși. Nu privește biserica pe câțiva oameni, cari au greșit. Ei sunt ca frunzele veștede, cari vor cădea, — neamurile însă vor trăi, și va trăi și poporul și biserica noastră.

Zice cel deșert întru sine: cerurile sunt goale deasupra României. Sunt cincizeci de ani de când gu-noaiele Parisului, cu mode, legi, cărți și alte articole importate, în teatru și redacții de gazete, cred că vor putea învăța și mai bine latinește, dacă vor spune cunoscuta frază: „Credo Deo non esse.“

Astăzi nu ne mai temem de toți aceștia și ne uităm la ei cu oarecare milă și cel mult cu silă.

Am auzit și noi Românii de un Pasteur, care spune, că de toate părțile ne încunjoară mister și iar mister, Carlyl, de un Herbert Spencer, care mărturisește cu umilire, că între filosofie și religie nu poate să existe nici o ciocnire.

În nici o țară cultă cerurile nu sunt goale și nu pot să fie goale, vor fi goale deasupra României pentru sufletele goale.

Și acum voi spune un cuvânt la adresa credin-
cioșilor de alte confesiuni.

Noi Românii am fost și suntem totdeauna îngă-duitori pentru toate credințele streine, lăsând pe cre-dincioși să-și mântuiască sufletul lor după credința lor. Dar nu ne este prieten cel care hulește biserica statului român, spre a ne imbia spre credința lui, fiindcă tra-dițiile religiei și neamului românesc nu le dăm pe tra-dițiile oricărui alt neam.

Vor fi frumoase monumente clădiri ca Notre Dame de Paris, Sf. Petru din Roma, și câte altele; dar este la Cozia mormântul aceleia, care cernită în haine călugărești sub numele de maica Teofana a jelit până la moartea ei pe eroul neamului nostru căzut pe câmpiile Turdei! — Mai avem apoi mănăstirea Curtea de Argeș, unde odihnesc rămășițele aceluia voevod, dela care ne-a rămas aceea minunată poveste a Meșterului Manole, care face astăzi să înroureze de lacrimi ochii copiilor cetind-o, avem Rădăuții, unde odihnește Bogdan, întemeietorul Moldovei, apoi Sucevița, Voronețul, unde odihnesc ctitorii și voevozii de pe vremuri.

Măreț este Sf. Petru, dar mai scump ne este altarul mănăstirii Putna, unde doarme și azi Ștefan Cel Mare și Cel sfânt, pe care însuși Papa la numit atletul lumii.

A crescut odată cu noi neamul nostru, biserica noastră. Colinda copiilor ne amintește, nu numai de nașterea copilului din Betlehem, atunci când ei cântă Flori Dalbe și Leroi doamne, ci ne amintește și de Traian, care deși nu a fost creștin a rămas un sfânt pentru epoca lui.

Pentru noi cea mai slăvită și înțeleasă este bise-rica noastră, fiindcă dela naștere ea ne duce de mână până la mormânt.

Când recităm aceea frumoasă rugăciune care se spune la vecernie „lumină lină a sfintei“... simțim că cineva, care ar lovi în biserica noastră, ar lovi în însăși existența noastră.

Am fost și suntem îngăduitori cu credințele streine. Cu banii noștri s'au scris rugăciuni în limba arabă, georgeană, și s'au susținut credințe streine. Astăzi chiar ridicăm cu banii noștri temple lui Allah, pentru ca preoții din vârful Minaretului, de trei ori pe zi să aducă laude profetului, în numele căruia credincioșii lui au dărimat pe vremuri atâtea biserici românești.

Și acum un cuvânt și pentru cucernicii părinți. Un strein care a călătorit pe la 1840 prin țările noastre spune că biserica noastră este mută. Adevărul este că de atunci și până astăzi în mare parte biserica noastră este mută.

Unde se aude clerul nostru în afară de Dumine-cile și sărbătorile în Sf. Liturgie? Ar trebui să vă gân-diți la cuvântul evangheliei care spune: „Nu mergeți de

cetiți, ci *predicați*.“ Nu mai vorbesc de arhieriei, cari ar trebui să fie cele mai mari talente, și cei mai dis-dinși oameni, pe cari îi produce o generație.

Unde este vremea, când principii Brâncoveni scriau predici spre a fi cetite credincioșilor? Dar vremea genialului Antim?

Vremurile cred că se vor întoarce, grație acestui început mic modest. Amvoanele vor răsuna de predicile preoților unde credincioșii vor veni ca cei însetați la izvor. Negurile și norii, cari ne jignesc adânc, vor dis-părea, și toate frunzele vesteșede vor cădea, iar bise-rica își va câștiga demnitatea ei.“

Cuvântarea dlui profesor Mehedinți a fost viu aplaudată.

*

A mai vorbit preotul I. Cimitescu, apoi s'a trimis adrese de mulțămire M. Sale Regelui, Mitropolitului Primat și Mitropolitului Moldovei, iar la orele 6 șe-dința publică a fost încheiată, și au ținut ședință co-mitetele parohiale, în fața cărora s'a facut obiceiuita dare de seamă despre starea financiară a societății. E următoarea: În primele șapte luni de existență socie-tatea a încasat 334,765 lei, a cheltuit 64,231 lei, are bani gata 69494 lei și un imobil în valoare de 201.040 lei.

Dorim spor și înaintare acestei societăți și iz-bândă tuturor visurilor sale.

Amicul.

Datoria de a ne ruga pentru morți.

Milostenia față de cei vii, de care am vorbit în numărul trecut ne face să spunem câteva cuvinte des-pre dragostea, milostenia și caritatea față de cei morți. Una este sora celeilalte; ele au aceeași origină aceeași importanță și același scop. Nu trebuie să le despărțim, sau să practicăm pe cea dintâi și să neglijem pe cea de a doua.

Cu toate acestea, mulți si-au închipuit că rugă-ciunea pentru morți nu este strict de nevoie. E un act de pietate foarte de laudat, zic ei, dar pe care-l poți lăsa în seama celor zeloși fără vătămare pentru tine, cel puțin fără pericol pentru mântuire. Și satis-făcuți că și-au motivat așa de bine purtarea lor, au lăsat pe morții lor scumpi să supoarte aproape singuri, toată greutatea dreptății lui Dumnezeu. Ce zic? indiferența religioasă e amestecată aici, ne mai văzând corpurile ei, au uitat sufletele și până în ceremoniile funebre care ne fac să ne aducem aminte de lumea ceialaltă ei n'au putut să vadă decât acest act. Să intrăm în unele detalii. Când moartea izbește pe un membru din familia noastră și când din toți aceia cari o compun, răpește iubirei noastre pe cel mai tânăr, pe cel mai folositor sau pe cel mai respectat, un copil, o soție, un tată sau o mamă, durerea noastră este așa de mare că nu mai putem s'o stăpânim. Ea izbucnește în suspine, lacrimile curg ca dintr'un izvor nesecat, noi refuzăm *d'a fi mângăiați* (Ps. 76) Eu respect obi-ceiurile noastre, religia nu le condamnă de loc. Am cetit în Sf. Evanghelie că Domnul nostru Isus Hristos a plâns pe mormântul lui Lazar, știm că Sfânta Fe-cioară a plâns pe mormântul Fiului său. Sfinții au

plâns ca și Isus și Maria; chinurile lor cele mari ascundeau o inimă din cele mai simțitoare. Mi-aduc aminte de cuvintele Fericitului Augustin despre moartea mamei sale: „*Reamintindu-mi dragostea sa pentru tine, o Dumnezeu meu, și pentru mine duioșia ei plăcută și sfântă, voi plânge pe aceia care plânsese atâta pentru mine!*” Respect durerea voastră dar, în fața datoriei nouă pe care moartea vi-o impune, o socotesc neîndestulitoare; pentru a fi mare, adâncă, ea nu e în totdeauna creștină.

Eu îi văd natura, însă nu-i văd bine credința, de cele mai multe ori ea pare că se târăște pe pământ în loc să se înalțe spre cer. Dacă vreau să-mi dau seama de ceea ce se petrece în noi, în aceste ore de jale îmi pare că plângem pe scumpul nostru mort mai puțin pentru el decât pentru noi; dispariția persoanei sale, lipsa corpului său ne întristează mai mult decât suferințele sufletului său. Căci el suferă înaintea lui Dumnezeu ca să fie admis la fericirea de a o posedă pe vecie, el n'a fost așa de sfânt să fi meritat a intra numai decât în bucuria veșnică, el suferă pe drept de pângăririle chiar de cari se purifică. Și noi nu ne gândim la asta și noi nu-l ajutăm de loc, sau nu oferim pentru amintirea sa decât lacrimi nefolositoare, afară numai dacă aceste lacrimi nu sunt în același timp o rugăciune; dar sunt puțini cari știu să treacă astfel dela natură la grație și, în mâhnirea lor chiar să se înalțe spre Dumnezeu.

Vai! din contră cât de mulți alții, socotiți de altminteri delicați și simțitori, n'au pentru părinții lor morți nici o milă! Iubirea lor de familie nu depășește deloc mormântul dacă să întinde și până acolo. Rudele lor pentru a încetă d'a fi iubite, n'au decât să înceteze d'a trăi. Fiii nerecunoscători, îmbogățiți poate prin sudorile tatălui lor, pentru a zice astfel, umede încă de lacrimile mamei lor, ei le-au uitat: Sau amintirea pe care o mai păstrează nu iese din limitele strănte ale vieții prezente. Și ceea ce spunem de rudenie, necredincioasă acestor datorii pentru că ea nu e creștină, trebuie s'o spunem de asemenea de prietină, de prietină care nu e luminată prin credință.

A murit! a murit acela care trecea drept amicul vostru înaintea oamenilor! Vi-se aduce această veste tristă. A murit! Surprinderea, emoția, durerea își împart sufletul vostru, poate plângeți pe amicul vostru. Și în urmă? Și apoi vă duceți să-i vedeți rămășița și să-i priviți chipul o ultimă dată; într'un limbaj păgân aruncați familiei lui dezolate câteva cuvinte banale cari vor să fie mângâitoare: îl întovărășiți la cimitir, priviți groapa unde va fi coborât, e îngropat sub ochii voștri; vă întoarceți acasă, tăcuți și întristați. Și apoi? — Și apoi, e totul. — Și sufletul său, mare Doamne! sufletul său, ce-ați gândit voi de el? Ce ați spus de el? Ce-ați făcut pentru el? Ah! prietenia creștină știe bine ce trebuie să facă; dar prietenia necredincioasă nu va ști, nu va face nimic niciodată. Când și-a pierdut aripile, voiți ca pasărea să le desfășure și să se avânte spre cer? N'asteptați nimic ceresc dela omal întristat care a pierdut credința.

Dar dacă lumea necredincioasă trădează în felul acesta datorii de rudenie și de prietinie, ce mai pot așteptata aceia cari nu sunt nici prietenii ei nici rudele sale? Nimic, nimic decât indiferență și uneori cea mai stupidă. Ea va privi trecând un cortegiu funebru cu toată curiozitatea pe care o are la spectacolele plăcute. Ea va deosebi în mulțime fețele triste de chipurile necompătimitoare. Va observă dimensiunile și ornamentele cosciugului. Dacă ar putea să-l întredeschidă poate c'ar fi foarte lesne să vadă care e acel corp omenesc care e dus la cimitir; dar n'asteptați să se preocupe de acest suflet absent, viu totuși viu ieri în acest cadavru, viu astăzi înaintea lui Dumnezeu și negreșit pedepsit de el. Dacă cortegiul se îndreaptă spre biserică, dacă el însuși face parte de el dacă corpul acestui creștin înainte d'a fi încredințat pământului, este adus înaintea altarului unde se coboară îndurarea, n'asteptați să devie milostivă ea însăși: lumea nu știe sau nu vrea să se roage. Ce o interesează pe ea sufletul acestui mort? Ce o interesează toate sufletele ale căror corpuri se pulverizează în cimitir? Acest pământ binecuvântat nu e în ochii săi decât pământ, calcă pe el fără respect, intră fără reculegere, merge peste trecut fără să se gândească la viitor. Calcă în picioare sfărâmurile corpurilor fără să se gândească la veșnicia lui Dumnezeu Ea se retrage în urmă fără să se fi rugat acolo.

Oh! lasă-mă să-ți reamintesc, scumpe cititor, și așa vrea să pot strigă tuturor sufletelor cari neglijează aceasta însemnată datorie, suntem ținuți să ne rugăm pentru morți, pentru toți, chiar și pentru dușmani, dar mai ales pentru prietenii și rudele noastre: a refuza această rugăciune, această milostenie spirituală, ea ne abate grav dela învățătura milosteniei.

Este scris: Vei iubi pe aproapele tău ca pe tine însuși pentru dragostea lui Dumnezeu, dar pentru că sufletul aproapelui este cea mai bună parte din el mai ales trebuie să-l iubim și pentru că sufletul este nemuritor, învățătura care ne poruncește să iubim pe aproapele ca pe noi înșine merge până la veșnicie: ea e proclamată pe pământ, dar trece prin purgatoriu și se suie până la cer. Milostivirea voastră pentru aproapele, dacă este adevărată, după ce s'a răspândit asupra lui în cursul vieții prezente, îl va urmări în viața viitoare: iubirea pe care Dumnezeu ne-o cere pentru el trebuie să fie stăruitoare și tare ca moartea. (Cant.)

Rev. biser.

CRONICA.

Festivități școlare. Duminecă a fost încheierea anului școlar la institutele diecezane din Arad.

Prea Sfinția Sa dl episcop diecezan, care nu lipsește dela interesul pentru institutele noastre culturale de astădată a lipsit din fruntea acestor festivități din motivul, că în ziua aceea a fost în calea apostoliei la sfințirea bisericii din Șicula.

La seminar, directorul R. Ciorogariu înconjurat de corpul profesoral și de un frumos public a zugrăvit trecutul acestui institut cu tradițiile lui de iubire de biserică și neam. Insistă pentru acest spirit al marilor înaintași. Remarcă zelul corpului profesoral pe care îl pune drept pildă elevilor pentru activitatea lor, și dimitte elevii cu binecuvântarea sa părintească.

La școala civilă de fete s'a început festivitatea cu un frumos concert. După terminarea concertului, părintele protosincol R. Ciorogariu, în calitate de comisar consistorial remarcă îngrijirea Venerabilului Consistor de viitorul acestei școli, darul generos al marelui Vasile Stroescu și zelul Reuniunii femeilor din Arad pentru adunarea mijloacelor necesare la edificarea nouă a școlii cu internat. Mulțumește corpului profesoral pentru rodnică activitate și insistă ca elevele să ducă cu sine iubirea față de aceasta școală și să fie vestitoarele sprijinirii ei.

Cvalificațiunea preotească cu absolvenții desparțământului teologic din Seminarul din Arad se va ține în 27 iunie (10 iulie.) Cei interesați să avizează și pe calea aceasta că taxa de cvalificațiune 40 cor. să se solvească cel puțin cu 2 zile înainte la cassa Consistorului pentru a evita pierderea de vreme în ziua prefriptă, când se va începe scripturistica.

Anunț. Se caută un bucătar la seminarul diecezan.

Episcop pus la index. Din Roma vine știrea, că mai multe scrieri d'ale învățatului episcop din Alba regală Ottocar Prohászka au fost puse la index de către Sacra Congregatio Indicis. Scrierile acestea, ale căror cetire este oprită tuturor romano-catolicilor, sunt următoarele: Excesele intelectualismului, discurs de recepțiune în Academie, Catolicismul modern și un articol pastorală de Crăciun cu titlul Mai multă pace. Știrea a produs o mare mirare în cercurile bisericesti și științifice din Ungaria.

Sfânta unire | se ch amă societatea literă și socială care s'a plănit la Oradea-mare, iar acum la Blaj s'a hotărît definitiv prin satorirea statutelor, cari își așteaptă aprobarea. Societatea se va extinde pe un teren foarte vast al problemelor de viață socială, „va căuta să dea un deosebit avânt literaturii scrisă în spirit creștinesc, va încercă organizarea tuturor forțelor de muncă și a publicului credincios, va ridică o librărie și o tipografie pentru răspândirea cât mai puternică a principiilor sale, va edă cărți, va aranjă conferențe și prelegeri populare, va înființă tot soiul de reuniuni cari promovează bunăstarea și cultura poporului“ („Unirea“ Nr. 44.) Comitetul e compus din 12 membrii clerici și mireni din întreaga provincă bisericască, și-și va ține adunarea generală în fiecare an în diferite centre și orașe. E o pornire nobilă și binefăcătoare aceasta de se va rezimă pe adevărata temelie creștinească, iar de va purcede să facă prozelitismul neizbutit în Țara românească, surpase-va clădirea pe năsip mai curând decât s'ar putea prevedea.

Poșta redacției.

Încât pentru capelanul Nicolau Codrean, este, în vârstă va răspunde pentru sine, iar de rândul discuție. (?) culturale ce ni-o ofere dl D. Popoviciu, — *merci*

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățator dela școala confesională gr. or. rom. din **Gruin**, protopresbiteratul Belințului, să escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor.; 2. Pentru conferințe 20 cor.; 3. Locuință în natură, în edificiul școlii; 4. Uzufuctul grădinei școlare. După această grădină dărilor cad în sarcina învățatorului; 5. Dela înmormântări, parastase și altele, unde va fi poftit, câte 1 coroană.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ va îngriji comuna bisericască. Curățirea locuinții învățătorești cade în sarcina alesului.

Alesul e obligat să preste serviciile cantonale, în și afară de biserică; să conducă elevii regulat la slujba dumnezească și să-i instrueze în cântările bisericesti.

Ceice dovedesc că pot conduce cor vocal, cei cu 4 clase medii și cei cu calcul general „distins“ sunt preferiți.

Petițiile concursuale, instruate conform legilor în vigoare, să aștern comitetului parohial din Gruin (comitatul Krassó-Szörény) pe calea oficiului protoprezbiteral din Belinț (Belenceze, Temes-megyé.)

Reflectanții sânt poftiți a să prezenta într'o duminică, ori într'o sărbătoare, în s. biserică din Gruin, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protoprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. **III. Ferice** se escrie concurs cu termin de alegere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială, pe lângă următoarele emolumente:

1. Uzufuctul intravilanului parohial și a lor $7\frac{1}{4}$ jugh. fânaț. 2. Stolele uzitate: de la botez cu sfințirea cea mică a apei 48 fileri, prohodul mic: 2 cor., prohodul mare (peste vrâsta de 7 ani) cu ertăciune și deslegare: 4 cor. 40 fil. 3. Dela fiecare număr de casă (azi 161) câte $\frac{1}{2}$ vică cucuruz sfărmat à 1 cor. și 5. Întregirea de la stat conform cvalificațiunei.

Doritorii de a ocupă acest post au să-și înainteze recursul, instruit deplin și adresat comitetului parohial, P. O. D. protopresbiter Adrian P. Deseanu în Vaskóh, având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică din Ferice pentru a-și arată desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□—

1—3

Nr. F. G. 335—1911.

Pentru conferirea de stipendii din „**Fundațiunea lui Gozdu**“ pe anul școlar 1911/12 la școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii gr. or. române.
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1910/11 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum.
- c) că averea proprie, și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politicii competent. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și să fie scris și de preotul locului, iar dacă nu ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie scris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiune specialitatea la care și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Celce voește să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate ca să se poată exoperă concesiunea ministerială.

5. Stipendii la școalele de cadeți se vor solvi comanda școlară dacă stipendiul va documenta că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții fundațiunii lui Gozsdu Budapest VII, Holló u. 8 până la 23 iulie 5 august a. c.

1. Toți știpeștiții actuali, să provoacă, ca până la 2/15 iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1910/11, căci altcum să va sistă stipendiul, respective ajutorul avut.

8. Petițiile defectuos instruate sau sosite după termen nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozsdu, ținută în iunie 1911.

Comitetul.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc-cantoral din comuna **Beba veche**, protopresbiteratul B. Comloșului, comitatul Torontal, devenită vacantă, se publică prin aceasta concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumintele împreunate cu acest post sunt:

1. În salar fundamental 1000 cor. (una mie) corâne plătibile în rate lunare anticipative din cassa cultului, iar cvinvenalul se va cere dela stat.
2. În spese de conferință inv. dacă va participa 20 cor. (douăzeci coroane.)
3. Pentru scripturistică 20 cor. (douăzeci coroane).
4. Locuință învățătorescă în edificiul școlii noi, iar pentru grădină va primi 20 cor. (douăzeci coroane) ori 400□ din fondul școlar.
5. Dela înmormântări, unde va fi poștit: 1 cor. (una coroană) iar dacă va participa cu corul înființat și condus de dânsul: 4 cor. (patru coroane) pentru hora mortului 2 cor.

6. Alegândul învățător are să conducă școlarii în dumineci și sărbători la sfta biserică, să conducă strana stângă fără altă remunerațiune, a înființă și conduce cor vocal, cu care se cânte în sfta biserică, și cel puțin odată în an să predeie un concert cu corul său vocal în favorul școalelor gr. ort. rom. confesionale din loc, iar ca remunerațiune va primi anual 100 cor. (una sută coroane) însă numai ulterior va primi această remunerațiune, adevă după ce faptice a înființat corul vocal și s'a produs cu el. În cazul, dacă din oarecare împrejurare neprevăzută ori după un timp oarecare, alegându-l învățător nu ar cânta cu corul înființat de dânsul în sfta biserică și nu ar putea da concert, atunci alesul învățător nu are nici un drept la remunerațiunea de 100 coroane.

7. Pentru purtarea socoșilor culturale va primi 20 cor.

8. Alegândul învățător e obligat și îndatorat a instrua pe cei adulți în cântările bisericesti și cari dintre cei adulți vor dori a învăța și a se perfecționa în cântările bisericesti, vor avea fiecare a solvi 20 cor.

9. De curatorat se va îngriji comuna bisericescă.

Dela recurenți să recere diplomă învățătorescă și atestat, că știu și pot înființă și conduce cor vocal.

Reflectanții sunt poștiți, ca rugările lor ajustate coform dispozițiunilor regulamentare și adresate comitetului parohial gr. ort. român din Beba veche — să le înainteze Prea On. Oficiu protopopesic gr. or. român din B. Comloș (Nagykomlós) cottul Torontal până la terminul sus arătat, având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului paroh. gr. ort. rom. din Beba veche ținută la 30 mai (12 iunie) 1911.

Dimitrie Blaga

paroh și preș. com. par.

Nicolae Căpățiu

not. com. par.

In conțelegere cu: *Mihai Păcățianu* adm. protop.

—□—

2—3

Licitațiune minuendă.

Se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru ridicarea bisericii din **Tergoveste** Comitatul Karaș-Severin cu terminul pe **26 iunie** (9 iulie) la 8 ore înainte de ameazi în școala confesională din loc.

1. Prețul de esclamară 17.895 cor. 76 fil.

2. Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial. Condițiunile se vor publica înainte de ținerea licitațiunii.

3. Reflectanții vor avea se depună înainte de licitare radiul 10% din prețul de esclamară.

4. Pentru participare la licitare reflectanții nu pot forma nici o pretenziune.

5. Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere fără privire la rezultatul licitării acelu reflectant în care are mai multă garanție materială și morală.

Din ședința ținută la 29 maiu 1911 st. v.

George Mustatia

președinte.

Trifon Ursu

notar.

—□—

1—2